

8. Кучеренко В. Полномочия уполномоченного по правам человека на фоне отсутствия прав // Киевские Ведомости. - 1997. - 2 декабря.

9. Марцеляк О. В. Міжнародний досвід функціонування деяких спеціалізованих омбудсманів // Право України. - 2003. - № 4. - С. 123 - 127.

10. Марцеляк О. Омбудсман з прав дитини: проблеми формування і розвитку у світі і в Україні // Право України. - 2003. - № 10. - С. 44 - 48 с.

11. Основні порушення прав дітей на основі аналізу звернень та скарг, які надійшли до уповноваженого Президента України з прав дитини [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/news/240-64.html> - Заголовок з екрану (дата звернення: 1.08.2013 р.).

12. Право дитини на сім'ю. Тренінговий курс для спеціалістів соціальної сфери / За заг. ред. Г. М. Лактіснової. - К.: Основа-Принт, 2007. - 432 с.

13. Роль Уповноваженого Верховної Ради з прав людини у забезпеченні прав, свобод і законних інтересів людини і громадянина: монографія / За заг. ред. О. В. Марцеляка. - Донецьк: Вид-во "Ноулідж", 2011. - 366 с.

14. European Network of Ombudpersons for Children (ENOC) [Електронний ресурс] : There are no ENOC members in Ukraine. - Режим доступу: <http://www.crin.org/enoc>. - Заголовок з екрану (дата звернення: 31.07.2013 р.).

15. Deutscher Bundestag [Електронний ресурс] : Kinderkommission - Kommission zur Wahrnehmung der Belange der Kinder. - Режим доступу: <http://www.bundestag.de/bundestag/ausschuesse17/a13/kiko/> - Заголовок з екрану (дата звернення: 1.08.2013 р.).

16. Barnombudsmannen [Електронний ресурс] : About us. - Режим доступу: <http://www.barnombudsmannen.se/english/> - Заголовок з екрану (дата звернення: 2.08.2013 р.).

17. The Israel National Council for the Child [Електронний ресурс] : The Israel National Council for the Child. - Режим доступу: http://children.org.il/index_eng.asp - Заголовок з екрану (дата звернення: 2.08.2013 р.).

УДК 343.36:343.123

В.П. Дробот

ПРО ДОЦІЛЬНІСТЬ ПРИВЕДЕННЯ РЕДАКЦІЇ СТ. 154 КК УКРАЇНИ У ВІДПОВІДНІСТЬ З СУЧАСНИМ СТАНОМ СОЦІАЛЬНО- ЕКОНОМІЧНОГО ЖИТТЯ СУСПІЛЬСТВА

За наявності безробіття і знаходження особи в уразливому стані внаслідок збігу тяжких особистих, сімейних або інших обставин примушування потерпілих до вступу в статевий зв'язок може здійснюватися не лише винною особою від якої чоловік або жінка матеріально або службово залежні, але і виступати як передумова працевлаштування.

Обґрунтовано доцільність зміни назви і диспозиції ст.154 КК України оскільки поняття "статевий зв'язок" і "дії сексуального характеру" не є тотожними, а також доповнення цієї статті кваліфікуючими ознаками: погрозою викрадення або позбавлення волі людини; примушування до

вступу в статевий зв'язок і дій сексуального характеру неповнолітньої особи.

Ключові слова: *статева свобода, дії сексуального характеру, примушування до вступу в статевий зв'язок, уразливий стан.*

При наличии безработицы и нахождения лица в уязвимом состоянии вследствие стечения тяжелых личных, семейных либо иных обстоятельств принуждение потерпевших к вступлению в половую связь может осуществляться не только виновным лицом, от которого женщина или мужчина материально или по службе зависимы, но и выступать как предусловие трудоустройства.

Обоснована целесообразность изменения названия и диспозиции ст.154 УК Украины поскольку понятия "половая связь " и "действия сексуального характера" не являются тождественными, а также дополнения этой статьи квалифицирующими признаками: угрозой похищения или лишения свободы человека; принуждение к вступлению в половую связь и действиям сексуального характера несовершеннолетнего лица.

Ключевые слова: *половая свобода, действия сексуального характера, принуждение к вступлению в половую связь, уязвимое состояние.*

Compulsion to sexual intercourse may be not only committed by a guilty person on whom a female or male is financially or officially dependent, but may be also a precondition of an employment considering a high level of unemployment and a vulnerable state of an individual as a consequence of difficult family or other personal circumstances.

It is proved that the title and the provision of the art. 154 of the Criminal Code of Ukraine must be changed because the notions "sexual intercourse" and "sexual acts" are not the same. It is also proposed to provide the following aggravating circumstances in the article: the threat of confinement or abduction of a person, compulsion a minor to sexual intercourse and sexual acts.

Key words: *sexual freedom, sexual acts, compulsion to sexual intercourse, vulnerable state.*

Авторитет держави перш за все визначається рівнем захисту прав й законних інтересів своїх громадян, їх життя, здоров'я, честі і гідності. Підвищений рівень захисту жінки, її честі і гідності, як справедливо зазначає Ю.М. Антонян, виступає показником культури суспільства [2, с. 3], а також, на нашу думку, є одним із показників готовності держави до інтеграції у європейське співтовариство народів.

Забезпечення реалізації конституційного права людини на її свободу (у тому числі і статеву), регулювання сексуальних відносин у суспіль-

стві повинно постійно перебувати в полі зору держави і незаперечно є одним з найбільш важливих завдань Кримінального закону.

Одним із видів суспільно - небезпечних посягань на статеву свободу людини законодавчо визначене примушування до вступу в статевий зв'язок (ст. 154 КК України).

За матеріалами фахового дослідження, у період з 1997-1999 р.р. на території України зареєстровано 6 випадків примушування до вступу в статевий зв'язок [5, с. 7]. Згідно з дослідженням, проведеним С. Косенко, таких злочинів зареєстровано: у 2000 р - 3, у 2001 р.- 4, у 2002 р. - 1, у 1 півріччі 2003 - 2 [8, с. 10].

Таким чином, у структурі статевої злочинності примушування до вступу в статевий зв'язок має незначну питому вагу, але це лише "надводна частина айсберга" і ми вважаємо обґрунтованою точку зору Р.М. Акутаєва, що для запобігання цьому злочину необхідне реальне передбачення його масштабів, а не лише тієї частини, що знайшла відображення в офіційних матеріалах кримінальної статистики [1, с. 79].

Так, за даними доповіді "Жінка в Україні" підготовленою до IV Всесвітньої конференції зі становища жінок (Пекін, вересень 1995 р.), 50% респондентів-жінок стверджують, що вони ставали жертвою примушування до вступу в статевий зв'язок, при цьому 8 % неодноразово [12, с. 207-208].

У контексті нашого дослідження слід зазначити, що чинна редакція ст. 154 КК України "примушування жінки або чоловіка до вступу в статевий зв'язок природним або неприродним способом особою, від якої жінка або чоловік матеріально або службово залежні" не зазнала суттєвих змін з 1960 року (за винятком усунення гендерної дискримінації і віднесення особи чоловічої статі до кола потерпілих) і, на нашу думку, викладена законодавцем без урахування сучасних реалій соціально-економічного життя суспільства.

За більш ніж півсторіччя з моменту конструкції чинної кримінально-правової норми в житті країни відбулися істотні зміни. Виникли, раніше невідомі колишньому СРСР, негативні явища соціального, економічного, морального, соціально-психологічного характеру. Наведемо їх стислий абрис:

- різке диспропорційне соціально-економічне розшарування суспільства, що призвело до гіпертрофірованого збагачення незначного прошарку суспільства і зубожінню основної маси населення країни;

- явне і латентне безробіття працездатної частини населення. Так, офіційний стан безробіття в Україні у 2012 році склав 8,1%, а се-

ред молоді-19%. Станом на 1 березня 2013 року в Державній службі зайнятості було зареєстровано 589,1 тис. безробітних (в грудні 2012 року - 506,8, в січні 2013 року - 564,5). Наявність вакансій на 1.02.2013 року склала 54,1 тис., тобто на одну вакансію претендувало 10 осіб. При цьому слід зауважити, що це тільки офіційна статистика, а реалії, особливо в сільській місцевості, де робочі місця можуть надати лише кілька фермерів (феодалів, як їх називають в народі), ще гірші [3];

- руйнування системи державного контролю за всіма сферами громадського життя;

- соціально-психологічна криза суспільства: розрив соціальних зв'язків і супутня цьому апатія й відчужденість громадян, правовий нігілізм, моральна деградація, зрощування керівників державних, а особливо власників приватних підприємств з органами влади і правоохоронними органами, формування в них почуття всездозволеності, безкарності і як наслідок зневіра людей у можливість захисту власних прав, залежність значної частини населення від кредитно-банківських установ, неспроможність оплати комунальних платежів, низький рівень медичного обслуговування тощо.

Наведені явища стали каталізатором того, що згідно з даними опитування проведеного кадровим порталом Head Hunter чверті українських жінок пропонували інтим при прийомі на роботу і 7% чоловіків у віці від 20 до 35 років стикалися з пропозицією інтимних послуг під час проходження співбесіди при прийомі на роботу [4].

Звертаючись до творчої спадщини видатного вченого-правознавця М.С. Таганцева, який акцентував увагу не на нормі права, а на її життєвому прояві, тобто на тому, що зумовляє виникнення цієї норми, визначає її зміст, ми вважаємо обґрунтованою його думку, що саме життя в його індивідуальних і суспільних проявах зумовлює виникнення інтересів, які вимагають охорони кримінальним законом [10, с. 56].

Разом з тим ст. 154 КК залишає без кримінально-правового захисту потерпілих у випадках, коли примушування до вступу в статевий зв'язок виступає як передумова прийняття на роботу, а також коли особа знаходиться в уразливому стані.

Матеріальна залежність передбачає, що потерпіла особа перебуває на повному або частковому утриманні суб'єкта. Це передусім означає, що матеріальна допомога з боку суб'єкта злочину виступає єдиним, основним або істотним джерелом існування потерпілої особи, і позбавлення такої допомоги здатне поставити жінку або чоловіка у скрутне становище.

Службова залежність передбачає, що потерпіла особа являється підопічною, залежною від суб'єкта злочину по роботі або залежить від нього у зв'язку з виконанням своїх професійних функцій [6, с. 663].

Поняття уразливого стану сформульовано законодавцем в приписі до ст. 149 КК і до нього віднесено, зокрема, збіг тяжких особистих, сімейних або інших обставин. Використання уразливого стану, як слушно зазначає В.А. Ломако, можливо в разі, коли особа, у якій під впливом життєвих негараздів – втрати роботи (неможливості знайти роботу в певній місцевості), відсутності місця проживання (реальної загрози втрати житла), матеріальних труднощів, тяжкої образи та інших обставин підвищується стан нервово-емоційного збудження, що знижує здатність її адекватно реагувати на відповідні дії винного. Вона стає слабкою, психологічно погано захищеною. [11, с. 824].

Прикладами знаходження особи в уразливому стані і безкарної можливості винного вчинити посягання на її статеву свободу можна визначити такі:

- якщо внаслідок збігу життєвих обставин (втрати роботи, неможливості знайти іншу роботу за місцем проживання, тяжкої хвороби малолітньої дитини чи іншого члена сім'ї тощо) особа накопила комунальні борги, винний може поставити потерпілій вимогу вступити з ним (його знайомим, родичем, товаришем) у статевий зв'язок, а при відмові бути відключеною від електроенергії, води або тепла в зимовий період часу;

-внаслідок збігу зазначених обставин представник банківської установи може поставити потерпілу особу, яка не в змозі повернути позику (кредит) чи виплатити своєчасно відсотки, перед вибором: вступити з ним у статевий зв'язок природним або неприродним способом чи бути позбавленою житла (квартири, будинку);

- аналогічне примушування здійснює фермер або інший власник приватного підприємства як передумову працевлаштування; лікар або фармацевт, як передумову придбання дефіцитних ліків для хворої дитини; особа, від якої залежить виділення курортно-санаторної путівки, влаштування тяжко хворої дитини в спеціалізований медичний заклад; надання позики або кредиту тощо.

На сьогодні, що не міг передбачити законодавець у 1960 році і не врахував при розробленні КК 2001 року наведені ситуації не видаються поодинокими чи видуманими.

Логічно виникає питання чи завдається в цих випадках шкода об'єкту злочину і яка ступінь суспільної небезпеки дій винної особи?

На думку В.І. Борисова і Л.В. Дорош злочин, передбачений ст. 154 КК має своїм об'єктом статеву свободу особи. Така точка зору є панівною в науці, її поділяє більшість як вітчизняних, так і зарубіжних вчених [11, с. 423].

Стосовно ж визначення поняття "статева свобода" науковці наводять індивідуальні точки зору, у чомусь схожі, а в чомусь відмінні одна від одної. Так, О.О. Дудоров вважає, що під статевою свободою слід розуміти право психічно нормальної особи, яка досягла шлюбного віку, обирати собі партнера для статевих зносин і не допускати у сфері таких зносин будь-якого примусу [6, с. 647]. На думку А.М. Ігнатова, статевая свобода – це право громадян, які досягли певного віку і психічно осудних, за своєю волею реалізувати свої потреби у сфері статевих відносин [7, с. 240]. С.Д. Шапченко визначає, що статевая свобода це абсолютне право жінки вільно і самостійно вирішувати всі питання свого статевого (сексуального) життя [9, с. 261].

Узагальнюючи наведені думки ми робимо висновок: по-перше, гарантованим Конституцією України правом на статеву свободу володіють будь-які особи, а не лише ті, що знаходяться в матеріальній або службовій залежності від суб'єкта злочину; по-друге, кримінальний закон, без будь-яких обмежень, повинен захищати право особи вільно і самостійно, без будь-якого примусу і використання уразливого стану, обирати собі партнера для статевих зносин.

У цьому сенсі звертає увагу та обставина, що з внесення змін до ст. 118 КК Російської Федерації 1960 р. і викладенням об'єктивної сторони ст. 133 КК РФ 1996 р. як: "примушування особи до статевих зносин, мужелозства, лесбійства або вчинення інших дій сексуального характеру...з використанням матеріальної чи ІНШОЇ залежності потерпілого (потерпілої)", кількість кримінальних справ стрімко зростає. Якщо, у 1986 році за ст. 118 КК РФ було засуджено лише 4 особи, то у 1997 році - 47, а в 1998 році - 56.

Суспільна небезпека зазначеного діяння, на думку К.М. Плутицької полягає в тому, що особисте життя жертви стає предметом громадського обговорення, вона сама виступає об'єктом приниження і пліток, дискредитується її репутація; погіршуються відносини з близькими людьми, колегами; виникають негативні психологічні наслідки: депресія, тривоги, напади паніки, безсоння, кошмари, відчуття провини, труднощі з концентрацією, головні болі, втрата мотивації, відчуття безсилля, безпорадності, втрата самовпевненості й самоповаги, довіри до людей, виникають сексуальні дисфункції, суїцидальні думки або спроби самогубства [13, с. 259-260].

При цьому ступінь приниження і образи збільшується коли суб'єкт злочину має певні фізичні вади, є представником іншої національності, у разі примушування до вступу в статевий зв'язок неприродним способом, а також до інших дій сексуального характеру (мастурбації, фроттажу) тощо.

Аналіз кримінально-правової норми (ст. 154 КК) вказує також і на наявність деяких інших проблемних питань вичерпні відповіді на які в теорії кримінального права наразі відсутні.

Так, словосполучення "примушування до вступу в статевий зв'язок", на нашу думку, не є конкретним, а тому потребує доповнення. Більш вдалим видається застосування звороту "примушування до вступу в статевий зв'язок природним чи неприродним способом, а також до дій сексуального характеру", до розряду яких, наприклад, слід віднести: мастурбацію, фроттаж (тертя статевими органами по тілу потерпілої особи), вестибулярний коїтус (зворотно-поступальний рух статевого члена в області статевих губ), нарвасадата (стимуляція статевого члена молочними залозами жінки), введення в піхву чи анальний отвір пальців, кистей рук чи інших предметів тощо. Таким чином, поняття "статевий зв'язок" і "дії сексуального характеру" не є тотожними, як за своїм змістом, так і характером, а тому назва і диспозиція ст. 154 КК потребують відповідних змін.

Крім того, згідно з п. 12 ст. 3 КПК України неповнолітня особа - це дитина віком від 14 до 18 років. Така дитина може знаходитися в матеріальній (перебувати на повному або частковому утриманні, проживати на житловій площі), службовій (згідно зі ст.188 Кодексу законів про працю України підліток може працювати з 16 років, тобто бути підлеглим по роботі, підлягати службовому контролю, реалізація істотних інтересів неповнолітньої особи залежить від поведінки суб'єкта злочину: вчитель і учень, викладач і студент, комендант гуртожитку і особа, яка мешкає в гуртожитку) залежності від винного.

Аналіз кримінально-правових норм чинного КК України переконливо свідчить, що законодавець послідовно проводить політику посиленого захисту здоров'я, волі, честі і гідності, статевої свободи, трудових та інших особистих прав неповнолітніх і відносить суспільно - небезпечні посягання щодо неповнолітніх до розряду обставин, які справедливо обтяжують відповідальність за вчинення злочину.

На підтвердження цього висновку можна звернутися до редакції ч. 3 ст. 120 КК "Доведення до самогубства", ч. 2 ст. 149 КК "Торгівля людьми або інша незаконна угода щодо людини", ч. 3 ст. 152 КК "Згвалту-

вання", ч. 2 ст. 172 КК "Грубе порушення законодавства про працю" тощо.

Підвищений рівень суспільної небезпеки примушування неповнолітньої особи до вступу в статевий зв'язок зумовлюється тими обставинами, що будучи не повністю сформованою людиною, вона не має достатнього життєвого досвіду, у більшій мірі ніж дорослий відчуває себе незахищеною, втрачає довіру до людей, більш ймовірно настання психічних розладів, виникнення фобій, депресії, сексуальних дисфункцій, суїцидальних думок або спроб самогубства, особливо, коли неповнолітня особа була примушена до лесбійства, мужолозства, орогенітального або аногенітального контакту, оральної стимуляції входу в анальний отвір, оральної стимуляції жіночих геніталій тощо і це отримало розголосу.

Крім того, ми поділяємо точку зору Л.М. Кривоченко, що в сучасному розумінні шантаж – це погроза розголосити будь-які відомості, які шантажована особа бажає зберегти в таємниці. Вважаємо обґрунтованим висновок про те, що немає значення, чи дані відомості ганьблять людину, чи є нейтральними з точки зору права і моралі, неправдивими чи правдивими, важливо лише те, що потерпіла особа чи її близькі родичі бажають зберегти їх в таємниці [11, с. 505-506].

Відомості, які погрожує розголосити суб'єкт злочину, здійснюючи психічний тиск на потерпілу особу, можуть і не стосуватись непривабливих подробиць особистого життя людини, її професійної чи іншої діяльності і, відповідно можуть і не ганьбити її (наприклад, відомості про те, що особа свого часу виступала інформатором правоохоронних органів, про наявність медичного діагнозу, який зовсім не обов'язково може бути пов'язаний із венеричними хворобами чи СНІДом).

Зокрема, під шантажем слід розуміти погрозу розголошення відомостей, що становлять особисту (дані про наявність захворювання, про інтимне життя) або сімейну (дані про усиновлення дитини) таємницю, оскільки право на її недоторканність гарантовано ст. 32 Конституції України (не допускається поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди) і закріплено встановленням кримінальної відповідальності за порушення цієї таємниці (ст. 182 КК України).

Необхідно звернути увагу і на безкарну можливість використання винним такого специфічного виду психічного впливу на потерпілу особу як погрозу викрадення або позбавлення волі.

Як вважає Л.В. Дорош, під погрозою викрадення слід розуміти намір заволодіння потерпілим будь-яким способом, вилучення його з

природного мікросоціального середовища, переміщення з місця постійного або тимчасового перебування з подальшим утриманням всупереч його волі в іншому місці. Погроза позбавлення волі полягає в залякуванні протиправним позбавленням потерпілих можливості вільного пересування у просторі та часі, виборі місця свого знаходження [11, с. 930].

Відповідальність за такого виду погрозу, як спосіб вчинення злочину, передбачена законодавцем лише у випадках, якщо вона виражена на адресу державного або громадського діяча, а також їх близьких родичів, у зв'язку з їх державною або громадською діяльністю (ч. 1 ст. 346 КК).

Видається спірною думка законодавця, що такий вид погрози може бути застосований лише до таких адресатів і апріорі не може бути застосований щодо інших потерпілих. Керуючись нормами Конституції України вважаємо, що встановлення підвищеного рівня захисту зазначених осіб, надання тільки їм есклюзивного права на захист від погроз викрадення або позбавлення волі, дозволяє зробити докір законодавцю про порушення принципу рівності громадян перед законом.

Наведені аргументи у своїй сукупності дозволяють нам внести пропозицію про приведення редакції ст. 154 КК України у відповідність з сучасним станом соціально-економічного життя країни і запропонувати таку її редакцію:

Стаття 154. Примушування до вступу в статевий зв'язок і дій сексуального характеру.

1. Примушування жінки або чоловіка до вступу в статевий зв'язок природним чи неприродним способом, а також до дій сексуального характеру, особою, від якої жінка або чоловік матеріально або службово залежні або вчинене з використанням уразливого стану потерпілої особи, – карається ...

2. Ті самі дії, вчинені щодо неповнолітньої особи, поєднані з погрозою викрадення або позбавлення волі, знищення, пошкодження або вилучення майна потерпілої (потерпілого) чи її (його) близьких родичів або розголошення відомостей, які вони бажають зберегти в таємниці, – караються ...

Використана література:

1. Акутаев Р.М. Латентная преступность: актуальность проблемы и понятие / Р.М.Акутаев // Государство и право. – 1997. – №12. – С. 79-87.

2. Антонян Ю.М. Изнасилования: причины и предупреждение : пособие / Антонян Ю.М., Голубев В.П., Кудряков Ю.Н. – М.: ВНИИ МВД СССР, 1990. – 192 с.

3. NEWSru.ua // Економіка // Вівторок, 18 вересня 2012 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.newsru.ua/finance/18sep2012/trudd.html>.
4. "Дзеркало тижня. Україна". [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://dt.ua/SOCIETY/kozhniy_chetvertiy_ukrayintsi_na_spivbesidi_proponuval_i_intim.html.
5. Джужа О.М. Кримінально-правові та кримінологічні проблеми злочинів, пов'язаних із сексуальним насильством (Електронний ресурс) / О.М. Джужа, О.А. Гапон, А.В. Кирилюк // Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика). - 2004. - №10.
6. Дудоров О.О. Вибрані праці з кримінального права / МВС України, Луган. держ. ун-г. внутр. справ ім. Е.О.Дідоренка. - Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2010. - 952 с
7. Игнатов А.Н. Ответственность за преступления против нравственности (половые преступления). - М., 1996. - 278 с.
8. Косенко С.С. Віктомологічна профілактика статевих злочинів щодо неповнолітніх: автореф. дис... канд. юрид. наук: спец. 12.00.08 "Кримінальне право та кримінологія, кримінально-виконавче право" /С.С. Косенко; Національна академія внутрішніх справ України. - К, 2004. - 20 с
9. Кримінальне право України. Особлива частина. Підручник для студентів юридичних Вузів і факультетів. За редакцією професорів П.С. Матишевського, С.С. Яценка, доцента П.П. Андрушка. К: Юрінком Інтер, 1999. - 891 с.
10. Кримінальне право України. Загальна частина: Навч. посібник / Агєєв М.М., Бахуринська О.О., Алєшин Д.П. та ін.; за ред.Кашкарова О.О., Робака В.А. Сімферополь : КРП "Видавництво " Кримнавчпеддержвидав", 2010. - 364 с.
11. Кримінальний кодекс України: Науково-практичний коментар / Ю.В.Баулін, В.І.Борисов, С.Б.Гавриш та ін.; За заг. ред. В.В.Сташиса, В.Я. Тація. - Вид. третє, переробл. та допов. - Х. : ТОВ "Одіссей", 2007. - 1184 с
12. Пилипенко В.М. Сексуальне домагання: проблеми визначення та кваліфікації / В.М.Пилипенко // Наук. вісник Нац. акад. внутр. справ України. - 2005. - №6. - С. 204 - 211.
13. Плутицька К.М. Щодо питання примушування до вступу в статевий зв'язок../ Актуальні проблеми держави і права: Збірник наукових праць. Вип.55 / Редкол. С.В.Ківалов (голов.ред) та ін.; Відп.за вип. В.О.Туляков. - Одеса : Юридична література, 2010. - 712 с.

УДК343.36:341.64.341.231.14(ЄС):345.851(477)

О.Р. Романишин

**КРИМІНАЛЬНО-ПРОВАВА ПРОТИДІЯ
УМИСНОМУ НЕВИКОНАННЮ РІШЕННЯ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ
(Ч. 4 СТ. 382 КК УКРАЇНИ):
ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ**

У статті досліджуються питання особливостей кримінально-правової протидії умисному невиконанню рішення Європейського суду з прав людини у законодавстві про кримінальну відповідальність України. За